

Posudek oponenta disertační práce

Autor: Mgr. Ivo Smrž

Téma: Povinnost k náhradě újmy na zdraví v souvislosti s poskytováním zdravotních služeb

Oponent: JUDr. Petr Šustek, Ph.D.

I.

Výsledky práce

Předností práce je velmi komplexní přehled problematiky povinnosti k náhradě újmy na zdraví způsobené v souvislosti s poskytováním zdravotních služeb. Autor vhodně propojil teoretické znalosti s kritickým přístupem k materii. Je současně nezbytné vyzdvihnout, že autor analyzuje rovněž související kontroverzní otázky typu doktríny *loss of chance*, problematiky defenzivní medicíny nebo nároků z narození nechtěného dítěte. Práce tak tematicky pokrývá prakticky celou šíři zvolené problematiky. Určitým nedostatkem je nižší kvalita práce z metodologického hlediska, kdy práce není zasazena do vymezeného metodologického rámce. Takovým rámcem je třeba rozumět vymezení vědecké otázky a metodologicky ukotvenou systematickou práci na jejím zodpovězení. Prosté použití právně-vědeckých metod (komparativní, analytické atd.) při sestavování textu by na úrovni disertační práce nemělo představovat celou metodologii. Související výtky směřuje na skutečnost, že autor přináší řadu vlastních dílčích závěrů a návrhů, které však nejsou propojeny. Práci je tak třeba rozumět spíše jako kvalitně zpracované ucelené „rukověti“ předmětné problematiky s autorovými originálními komentáři.

II.

Aktuálnost zpracovaného tématu

Civilní spory o náhradu újmy na zdraví způsobené při poskytování zdravotní péče jsou nesporně velmi aktuálním tématem, které se těší vysokému zájmu odborné i laické společnosti. Dlouhodobý trend nárůstu tohoto zájmu a potažmo relevance daného tématu byl dále jen umocněn změnami provedenými v rámci soukromoprávní rekonstrukce. Zpracování daného tématu je tedy třeba hodnotit jako velmi vhodné.

III.

Struktura práce – zvolené metody zpracování

Práce je zpracována na 276 stranách textu (včetně úvodu a závěru). Autor práci pojal velmi komplexně, přičemž ji strukturoval přehledným a logickým způsobem odpovídajícím doktrinárním přístupům. Práce je složena ze sedmi kapitol (včetně závěru), které se většinou rozpadají na jednu až čtyři úrovně podkapitol. První kapitola je věnována povaze vztahu mezi lékařem a pacientem v kontextu poskytování zdravotních služeb. Druhá kapitola nahlíží na povinnost k náhradě újmy na zdraví při poskytování zdravotních služeb především z perspektivy jednotlivých skutkových podstat této povinnosti. V následujících kapitolách autor představuje jednotlivé předpoklady vzniku povinnosti k náhradě újmy v kontextu tématu práce. Třetí kapitola se zabývá otázkou protiprávnosti a to z hlediska její koncepce (včetně komparace s právem rakouským a německým), okolností vylučujících protiprávnost a vymezení postupu *de lege artis* včetně jeho vázanosti na tzv. *clinical guidelines* (např. závazná stanoviska ČLK), přičemž autor komparuje českou právní úpravu s vymezením postupu *de lege artis* v německém, britském a americkém právu. Autor v této souvislosti také stručně analyzuje problematiku tzv. defenzivní medicíny. Ve čtvrté kapitole se autor zaměřuje na újmu včetně souvisejících aktuálních otázek doktríny *loss of chance* nebo nároků z nechtěného narození člověka (*wrongful conception/birth/life* žaloby). Pátá kapitola je pak věnována příčinné souvislosti, přičemž se autor zabývá zejména teorií adekvátní příčinné souvislosti, ochranným účelem normy a otázkami multikauzality. Šestá kapitola představuje problematiku nedbalostního zavinění, kdy je nejprve analyzována jeho koncepce v PETL, německém a rakouském právu a následně jsou uvedené přístupy k nedbalosti komparovány s právem českým. Obsahem sedmé kapitoly je rozsáhlý závěr, v němž autor postupně shrnuje poznatky z předchozích kapitol práce.

Pro tvorbu práce zvolil autor především metodu komparativní, analytickou a syntetickou ve spojení s metodou deskriptivní. S využitím těchto metod se autorovi podařilo vytvořit přehledný a ucelený kritický souhrn problematiky.

IV.

Připomínky k textu

S výhradou výše uvedeného nedostatku metodologie, jako i nedostatku zacílení práce na zodpovězení konkrétní vědecké otázky, lze práci považovat za kvalitní.

Autor prokázal orientaci v odborné literatuře, kdy využil odpovídající množství pramenů včetně relevantních cizojazyčných zdrojů. Na formální rovině lze autorovi doporučit zařazení judikatury, jež byla v textu práce vhodně použita, do seznamu pramenů.

V.

Jazyková a grafická úroveň

Z formálního hlediska je práce zpracována v odpovídající kvalitě. Její struktura je přehledná, poznámkový aparát je kvalitní, citace odpovídají citační normě, právní terminologii autor užívá správně. Jistým nedostatkem je přítomnost drobných gramatických chyb, nejedná se ovšem o častý ani o závažný jev. Práce tedy odpovídá požadavkům kladeným na disertační práci.

VI.

Otázky k obhajobě

K diskusi při obhajobě doporučuji téma vhodného nastavení míry důkazního standardu při dokazování příčinné souvislosti mezi *non lege artis* postupem lékaře a vznikem újmy na zdraví. Autor píše o vhodnosti snížení důkazního standardu v medicínskoprávních sporech v českém právu, které má mít přednost před ostatními způsoby ulehčení důkazního břemene (kupříkladu před jeho převrácením). Autor by se tak mohl při obhajobě blíže vyjádřit právě ke vhodné míře důkazního standardu (např. v kontextu své analýzy normativních kritérií přičitatelnosti).

VI.

Doporučení

Posuzovanou práci doporučuji k ústní obhajobě. V případě úspěšného průběhu obhajoby doporučuji udělení titulu Ph.D.

V Praze dne 16. 9. 2017

JUDr. Petr Šustek, Ph.D.